

**ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
ของครูประถมศึกษา**

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

**Factors Effecting Teachers' Job Satisfaction,
The Primary Education Office, Saraburi Province.**

วิทยานิพนธ์

โดย

นายสมหมาย งามคณะ

**เสนอต่อคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)**

พ.ศ. 2538

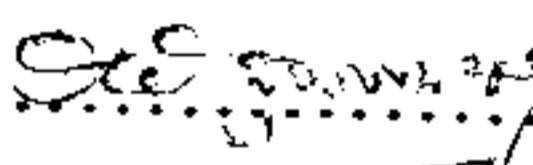
วิทยานิพนธ์ : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู
ประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
: Factors Effecting Teachers' Job Satisfaction,
The Primary Education Office, Saraburi Province.

โดย : นายสมหมาย งามคณะ
: Mr. Sommai Ngamkana

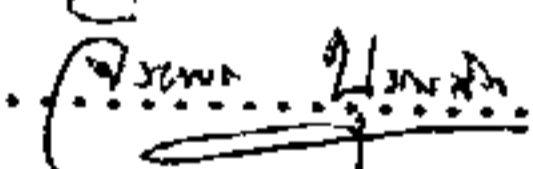
นักศึกษา คณะพัฒนาสังคม ภาคปกติ วันที่ 11 รหัส 520341017

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) ได้

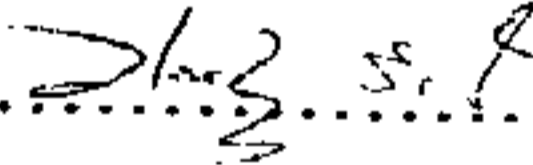
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงนาม ประธาน
(รศ.ดร.รพี สุวรรณะชัย)

10 มกราคม 2538

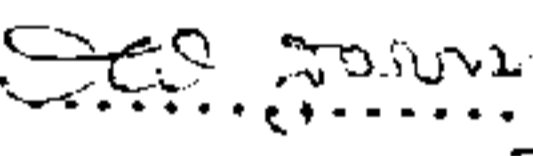
ลงนาม ที่ปรึกษา
(อาจารย์จิระพร บุรณสิน)

10 มกราคม 2538

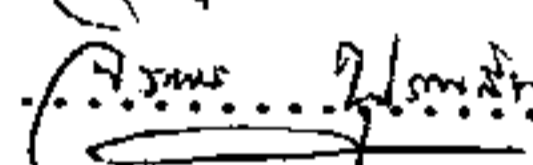
ลงนาม ที่ปรึกษา
(อาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี)

10 มกราคม 2538

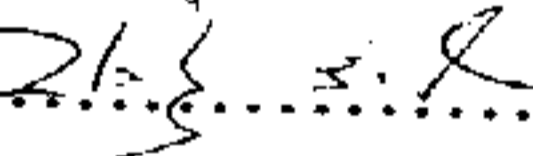
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ลงนาม ประธาน
(รศ.ดร.รพี สุวรรณะชัย)

9 กุมภาพันธ์ 2538

ลงนาม กรรมการ
(อาจารย์จิระพร บุรณสิน)

9 กุมภาพันธ์ 2538

ลงนาม กรรมการ
(อาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี)

9 กุมภาพันธ์ 2538

คณะพัฒนาสังคมอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

รองศาสตราจารย์.....คณบดี

(นายสากล จรรย์วิทยานนท์)

15 มิถุนายน 2538

บทคัดย่อ

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
- : Factors Effecting Teachers' Job Satisfaction, The
Primary Education Office, Saraburi Province.
- โดย** : นายสมหมาย งามคณะ
- วิชาเอก** : การจัดการการพัฒนาสังคม
- ปีการศึกษา** : 2538

การศึกษานี้มุ่งศึกษา

1. ลักษณะทั่วไปของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
2. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
3. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
4. ปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
6. ปัญหาและข้อเสนอแนะของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี เพื่อนำมา เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี จาก 11 อำเภอ 1 ถึงอำเภอ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 168 ราย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ มีชั้มีเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ โดยวิธีการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าสู่สมการทีละตัว

ผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างครูประถมศึกษา ที่ศึกษาเป็นเพศหญิงมากกว่าชายมีอายุโดยเฉลี่ย 35 ปี ส่วนใหญ่สมรสแล้ว จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ปฏิบัติงานในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี 3 ปีขึ้นไป มีอายุราชการโดยเฉลี่ย 17 ปี และมีเงินเดือนเฉลี่ยประมาณ 8,400 บาท

กลุ่มตัวอย่างครูประถมศึกษา มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับสูง และมีความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานสูงกว่าในด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ การวิเคราะห์ในองค์ประกอบย่อยของความพึงพอใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน พบว่า ครูประถมศึกษามีความพึงพอใจด้านผู้ร่วมงานสูงสุด

กลุ่มตัวอย่างครูประถมศึกษา ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานสูงที่สุด ครูประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานต่ำที่สุด ครูประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานต่ำกว่าครูประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง แต่สูงกว่าครูประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา เรียงลำดับตามความสำคัญ ได้แก่ 1) ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน 2) การได้รับการยอมรับจากผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน และ 3) ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี คือ มีงานอื่นที่นอกเหนือจากการสอนมากเกินไป ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารในระดับโรงเรียนไม่สามารถทำความเข้าใจได้

ข้อเสนอแนะ

ครูประถมศึกษา เสนอแนะให้เพิ่มอัตราครูให้มากขึ้น โดยเฉพาะโรงเรียนที่ครูต่ำกว่าเกณฑ์ ควรมีเจ้าหน้าที่การเงินและพัสดุ เจ้าหน้าที่ธุรการ พยาบาล แยกออกจากครูประถมศึกษา ครูที่ต้องการย้ายกลับภูมิลำเนาเดิมควรได้รับการย้ายด่วน ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจในงานที่ครูปฏิบัติ เพื่อสามารถแนะนำแก่ครูประถมศึกษาได้ถูกต้อง

ผู้ศึกษา (1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยบรรจุคนให้เหมาะสมกับงาน ยกย่องชมเชยเมื่อครูประถมศึกษาปฏิบัติงานได้ประสบผลสำเร็จ (2) ผู้บังคับบัญชาในระดับอำเภอ จังหวัด ควรออกเยี่ยมเยียนให้กำลังใจแก่ครูประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่กันดาร.

ABSTRACT

THESIS : Factors Effecting Teachers' Job Satisfaction,
The Primary Education Office, Saraburi Province.
BY : Mr. Sommai Ngamkana
DEGREE : Master of Art (Social Development)
MAJOR : Social Development Management
ACADEMIC YEAR : 1995

This study aims at investigation : (1) the general characteristics of primary school teachers belonging to the office of primary education in Saraburi province, (2) the level of teachers' job satisfaction (3) the level of teachers' job satisfaction classified by school size (4) factors effecting teachers' job satisfaction (5) teachers' problems and recommendations.

The data were collected through questionnaire technique from 168 primary school teachers belonging to the Office of Primary Education, Saraburi province, in 11 districts and 1 subdistrict. The descriptive statistics (percentage, arithmetic mean and standard deviation) and inferential statistics (F-test, Pearson Product-Moment Correlation Coefficient and Multiple regression Forward Selection) were employed in the study.

The teachers studied were mostly female, of average working age 35. They were mostly married, had completed Bachelor's degrees, and had been working in the Office of Primary Education Saraburi, for more than 3 years. The average length of work in government service was 17 years, salary 8,400 Baht upwards.

Teachers working in medium sized schools showed a high level of satisfaction, and were more satisfied with the working environment than with work features. Analysis of factors contributing to job satisfaction showed colleagues as the factor of highest average score.

Teachers in medium sized schools showed the highest level of job satisfaction; those in small schools showed the lowest. Those working in large schools were less satisfied than those in medium sized schools, but more so than those in small schools.

Factors effecting teachers' job satisfaction were (1) progress at work (2) recognition by superordinates and colleagues and (3) success at work.

Teachers' problems were: having too much other work apart from teaching, lack of morale and motivation, superordinates were incapable to provide practical advice.

Recommendations:

Teachers: The proportion of teachers should be increased, especially in schools where this is below the standard. There should be persons with authority to handle financial matters. Administrative and supporting staff should be separate from teaching staff. Teachers who wish to return to their place of domicile should be assisted to do so. Executives should be well trained.

The researcher: (1) Educational institute executives should be aware of the differences between individuals, in order to put the right person in the right job, and should praise teachers who are successful at work. (2) District and provincial level superordinates should make visits in order to support the morale of teachers working in remote and border areas.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ สำเร็จได้ด้วยแรงผลักดันและกรุณาจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งผู้ศึกษาขอกล่าวอ้างถึง ดังนี้

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. รพี สุวรรณะชญ ที่กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ เป็นผู้มอบกำลังใจให้กับผู้ศึกษามาตลอดระยะเวลาของการศึกษา ตลอดจนการตรวจแก้ไขทุกขั้นตอนของการศึกษาอย่างใกล้ชิด รวมทั้งอาจารย์จิระพร บุรณสิน และอาจารย์ประเสริฐ รัถไทยดี กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาตรวจสอบแก้ไข และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ คณะพัฒนาสังคม รุ่นที่ 11 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณพ่อพรหม ทวีสมบูรณ์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยสงฆ์ นอกจากเป็นเพื่อนร่วมรุ่นแล้ว ยังเป็นที่สาวที่แสนดีที่คอยให้กำลังใจและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

ขอขอบคุณ คุณชนพล จันตะนี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการประมวลผลข้อมูล คุณเกเล็ก ทองเปลว ที่เอื้อเฟื้อช่วยจัดพิมพ์ต้นฉบับ คุณสุเทพ บรรณทอง ที่ช่วยแนะนำและประสานงานในการจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วยดี

ขอขอบคุณ เพื่อนครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยดี

สุดท้ายนี้ หากผลการศึกษาครั้งนี้มีคุณค่าและประโยชน์ทางการศึกษา ผู้ศึกษาขอมอบความดีให้คุณพ่อ คุณแม่ ภรรยา และลูก ๆ ตลอดจนพี่ ๆ และเพื่อน ที่ให้กำลังใจมาโดยตลอด

สมหมาย งามคณะ